

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

Надвор'е

Сёння ўдзень чакаецца: у Мінску — +5...+7, уначы — +3...+5, дождж; у Брэсце — +3...+5, дождж, уначы — +1...+3, снег; у Гродне — +1...+3, дождж, уначы — +3...+5, дождж; у Віцебску — +6...+8, ясна, уначы — +1...+3, без ападкаў; у Гомелі — +7...+9, ясна, уначы — +3...+5, дождж; у Магілёве — +6...+8, ясна, уначы — +2...+4, дождж. Вецер паўднёва-ўсходні, 6—10 м/с.

www.meteo.by

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает
МОБИКОМ
пейджинг-система
(017) 209-45-45
(017) 209-45-55

ПУЛЬС

На «Чарнобыльскі Шлях» выйдзе толькі 1 тысяча чалавек?

10 красавіка ў Мінск гарыяканкам падладзена заяўка на правядзенне ў сталіцы 26 красавіка «Чарнобыльскага Шляху». Заяўнікі просяць дазволіць правядзенне шэсця і жалобнага мітынгу, звязаных з 17-і ўгодкамі катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Збор удзельнікаў акцыі, якая пройдзе пад лозунгам «Чарнобыльскі Шлях — памяць дзеля будучыні», плануецца на плошчы Якуба Коласа з 16.00 да 16.30. Запланаваны маршрут руху: плошча Я. Коласа — дзве паласы прасячнай часткі праспекта Францішка Скарыны — дзве паласы прасячнай часткі вуліцы Янкі Купалы — плошча Парыжскай Камуны, дзе з 17.30 да 18.30 запланавана правядзенне жалобнага мітынгу.

Па разліках арганізатараў, у акцыі возьме ўдзел прыкладна тысяча чалавек. Аўтары заяўкі гарантуюць грамадскі парадкавы падчас правядзення шляху.

Заяўку падпісалі Міхал Ганчарык, Уладзімір Лабковіч, Сяргей Альфэр і Імцэр Марчук.

Марат ГАРАВЫ.

Расійскія півавары ваююць з беларускімі таварамі

Саюз расійскіх півавараў (СРП) звярнуўся ва ўрад Расіі з патрабаваннем увесці квоты на імпарт беларускіх тавараў. Нагадаем, што аб прыпыненні экспарту пива ў Беларусь расійскія піваварныя кампаніі «Балтыка» і «Афанасія» заявілі пасля ўступлення ў сілу 1 красавіка пастановаў Савета міністраў Беларусі «Аб упарадкаванні ўвозу і абароту на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пива са складавых, паходзячых з краін Мытнага саюза, з якімі адменены мытны кантроль і мытнае афармленне».

Генадзь ШАРЫПКІН.

Затрымана маці-забойца

Супрацоўнікі Пінскага гарадскога аддзела міліцыі затрымалі жанчыну, якая пакінула сваё нанаароднае дзіця ў прыбыральні мисовага філіяла страхавой кампаніі «Альвена».

Цела мёртвай дзяўчынкі прыбыральшчыца знайшла вечарам 8 красавіка. Супрацоўнікі кампаніі тут жа паведамілі пра гэта ў міліцыю. Маці была затрымана 9 красавіка. Ёй аказалася 25-гадовая жыхарка сяла Нобель Ровенскай вобласці Украіны.

Жанчына прыехала да сваёй сястры ў Пінск, на кватэры ў якой і нарадзіла дзяўчынку. Вырваўшы пазбылі ад дзіцяці, жанчына аднесла яго ў будынак страхавой кампаніі і пакінула ў прыбыральні.

У Пінску любяць макавую саломку

Боліцы за 8 кілаграмаў макавай саломкі, 18 літраў экстракту опіуму і 1,5 літра прэкурсору канфіскаваны ў двух жыхароў Пінска.

Падчас аперацыі «Мак» супрацоўнікі ўпраўлення па маральнасці і незаконным абароце наркотыкаў затрымалі ў падвале дома, які належыць тройчы суседзім жыхару Пінска, 33-гадовага непранячучага пінчука. У яго знайшлі 1,5 літра экстракту опіуму, 500 грамаў невысушанай макавай саломкі.

Падчас агляду падвальнага памяшкання было знойдзена і канфіскавана яшчэ 7 кілаграмаў 700 грамаў нявысушанай макавай саломкі, 16 літраў 500 мілілітраў экстракту опіуму і паўтара літра прэкурсору.

Валодзіца КАЗЛОВІЧ.

ВОЙНА В ИРАКЕ

Саддам пал

Но никто пока не знает, куда

Помните, в самом начале военной кампании коалиции США и Великобритании против Ирака официальное лицо Саддама Хусейна с улыбкой на лице заявляло, что «Багдад врагу не сдастся», что «каждый дом станет крепостью» и т.д. Сегодня реальность другая: войска коалиции полностью заняли Багдад. Солдаты иракской республиканской гвардии и вооруженные ополченцы оставили столицу.

Многим запомнилось, как, заняв центр города, американские войска первым делом снесли главный памятник Хусейну. Тот самый памятник, перед которым раньше проходили военные парады и демонстрации благодарных трудящихся, а с трибуны приветственно махал этим трудящимся сам президент...

Железный тиран рухнул, оставив от себя лишь посты и столпы с торжественными надписями на иврите. Перед тем как американский танк «Абрамс» снес свое дело, произошло событие, которое на меня лично произвело наибольшее впечатление. Сами иракцы, позавис от страха и сомнений, привязали к скульптуре своего бывшего лидера веревку, которая вскоре, к их сожалению, порвалась, а потом начали по очереди дубасить постамент кулаками. И это те самые иракцы, о которых нам годами внушали, что они чуть ли не на 100% поддерживают своего «любимого президента Саддама Хусейна».

Канал «Си-Эн-Эн» объявил падение статуи иракского президента на главной площади страны символом падения диктаторского режима.

В эти дни телеэкраны во всем мире обходили кадры ликующих граждан Ирака, которые открыто

радовались концу тирана. Они разували по центру Багдада с новыми флагами своей страны. Цвета флага — те же, но исцелась надпись «Нет бога, кроме Аллаха», а в центре изображено солнце с расходящимися лучами. «Нет бога, кроме Аллаха, а Саддам — враг его!» — кричала толпа. Вот она цена многолетнему режиму страха и лжечестности иракской столицы, как оказалось, это не атлант американской армии, а — местных мародеров. Видимо, такие люди, которые готовы

любую беду превратить в праздник жизни, есть везде. Причем ташили они с поверженных митингов и лавок все, что попадалось под руку: не только продукты питания, но и люстры, кресла, старые холодильники, тракторные гусеницы. Какой-то мальчик нес письменный прибор с флажками стран — членов ООН.

Что касается прототипа свергнутого в Багдаде железного памятника, каким является сам Саддам Хусейн, то его судьба на вечерний день оставалась неизвестной. Свергнутого диктатора, или, по крайней мере, его останки усиленно ищет американский спецназ. Пентагон до сих пор настаивает, что Хусейн мертв. Его глава Дональд Рамсфельд считает, что «трехдневное молчание президента Ирака может означать, что он либо

мертв, либо тяжело ранен, либо просто скрывается, пытаясь избежать поимки».

Многие считают, что если Хусейн жив и покинул столицу, то скорее всего он перебрался в свой родной город Тикрит, который подвергается серьезным бомбардировкам, однако пока еще контролируется иракской армией. Но, как заявил Дэвид Перкинс, командующий второй бригадой третьей пехотной дивизии США, «иракцам в настоящее время важно понять — даже если Саддам Хусейн жив, он больше не в власти».

По неофициальной информации, временное правительство Ирака уже сформировано и в ближайшие дни начнет работу.

Александр СИЛИЧ.
Фото «Рейтер».

А.Лукашенко задумаў «Чыстае неба»

Падчас нарады з кіруючым складам беларускай арміі ў Баранавічах глаўнакамандуючы Узброенымі сіламі краіны прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка зацвердзіў прадстаўленую яму задуму комплексных аперацыйных вылучэнняў УС, якія плануюцца правесці ў кастрычніку гэтага года. Яны называюцца «Чыстае неба».

Маневры будуць «пабудаваны прыкладна такім чынам, як сёння

ідзе вайна ў Іраку, каб супрацьстаяць такой масіраванай атацы з боку магчымага праціўніка», паведаміў журналістам кіраўнік дзяржавы. У вучэннях, згодна з якой задумай, плануецца залучыць каля 80 самалётаў і верталётаў Беларускай арміі. У выніку вучэнняў Узброеныя сілы Беларусі «узмацняць яшчэ на адну ступень па аснашчэнні і вылучэнні», адзначыў прэзідэнт.

ГЛАС НАРОДА

А вот с администрации, которую мы содержим, как с гуся вода...

Уважаемая редакция! Пишет Вам коллектив водителей автобусов №19 г.Докшицы.

Мы иногда читаем вашу газету, которая пишет правду о нашей реальной жизни, и поэтому решали написать именно вам.

Состояние нашей автобазы, впрочем, как и всей страны, с каждым годом все хуже. Кроме Бегомольской автобазы, у нас есть еще филиал в Докшицах. В последние годы выходит так, что здесь работает 8 автобусных маршрутов, в Бегомле — 4. Грузовой парк находится в Докшицах, так как основным заказчиком является ДЗУ-180.

Віцебскія дарожнікі папрабуюць у Выбаргу

Паргоза беспрацоўя часова адступіла ад калектыва Віцебскага дарожна-будавнічага тэста №1. Гэтае адкрытае ацэннае таварыства выйграе тэндэр на ўзвядзенне порта ў Выбаргскім раёне Ленінградскай вобласці, што абядае дарожнікам стабільную работу на працягу багучага года.

Падрад у Расіі прайшоўшы вельмі дарэчы. Для гоўнай загрузкі вытворчай магутнасці тэста дагэтуль аб'екта не хапала. І хоць мінулы год арганізацыя завяршыла з прыбыткам, даходы аказаліся такімі сціпымі, што на адну ахоту работнікі тэста змаглі атрымаць толькі 34 рублі дывідэндаў, а сярэдняя зарплата складала 270 тысяч рублёў, што для дарожнікаў з іх цяжкай працай яўна недастаткова.

Будавніцтва порта ў Выбаргскім раёне дае калектыву надзею на больш прыстойны заробкі і апапавенны дывідэнды. Зразумела, што выезд у Расію «вахтавы» метад будавніцтва пацягнуў за сабой ладатковія страты і нязручнасці, але іншая выхад у дарожніцкай німа, бо на разліме знайсці выдатныя падрады амаль што немагчыма.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Мы люди простые, без особого образования, но понимаем, что кому-то, видимо, выгодно содержать две «территории» и переносить автомобили из одного подразделения в другое за 30 км. Директору иногда даже по несколько раз приходится курсировать туда-сюда, это же расход! Руководство, считающее, велет наш автопарк к краху, мнение коллектива его не интересует. Главный инженер к нам в Докшицы заглядывает всего один раз в год, и то на пару минут — видно, чтобы мы не успели обратиться к нему с наибольшими вопросами. Подать ему экономист: составлял такие расценки, что в

районе никто не пользовался нашими грузовиками. Мы неоднократно обращали внимание руководства на то, что у нас по полтора простоявшие большегрузные автомобили, которые могут приносить неплохой доход. Однако нам экономист объясняет, что выгоднее, когда они... простаивают. Мы же не понимаем почему. Ведь у частного, арендующего у нас стоянку, автомобили все время в рейсах и приносит прибыль.

Крупных запчастей, таких как двигатель, коробка передач и другие, мы не видели уже несколько лет. Но ведь надо работать, и большинство запчастей

мы приобретаем за свой счет. Разве это дело? А вот с администрации, которую мы содержим, все как с гуся вода. Может быть, кто-то из министерства прочтет это письмо и подкажет докшицким водителям, отработавшим на автобусах по 15—20 лет, вставшим в четыре утра и тысячами домой несчастные 100 тысяч рублей, как жить дальше. Не хочется верить, что для тех, от кого зависит наша судьба, главное — сохранить руководящее кресло...

С уважением —
водители АТП-19
г.Докшицы.

Мне всегда страшно на станции метро «Октябрьская»

Движущаяся лестница, не останавливаясь, уносит вверх сотни людей. Такая же лестница спускается вниз. Два переполненных эскалатора разделены простоявшими резервными. Неужели его нельзя включить, чтобы избежать толчеи?

Контролер нехоту нажимает на кнопку связи и докладывает: — Оля, к тебе пришли.

Визу молодую, симпатичную девушку в синей метрополитеновской форме. Она никак не отреагировала на мою улыбку. Лишь девушка остается непростиваемой. На мой вопрос о простоявшем резервном эскалаторе, который в час пик должен быть включен на подьем, дежурная по станции спокойным голосом отвечает: — Девушка, у нас резервный эскалатор работает регулярно в час пик: утром с 6.30 до 10.30 и днем с 15.30 до 19.30.

Вот тебе и я! Я бы ей поверила, если бы сама в час пик постоянно не попадала в чудовищную давку на «Октябрьской». О какой регулярной работе резервного эскалатора может идти речь, если зачастую его просто «забывают» включить?

Мне всегда страшно на тесной, переполненной людьми,

неудачно спроектированной станции метро «Октябрьская». Здесь практически ежедневно существует реальная угроза второй «Немчи» или повторения событий 1982 года в московском метрополитене (8 трупов и несколько десятков травмированных). Стоит одному человеку по какой-либо причине упасть, как

тут же срывается принцип domino. Цепляясь друг за друга, люди падают вниз. Начинается паника. Едва ли удастся обойтись без жертв.

Стоят ли «лишние» часы работы эскалатора человеческих жизней?

Елена КРЫЛОВА.
Фото IREX/ProMedia.

РЕЗОННЫЙ ВОПРОС

Куда же мы движемся: в рай или ад?

Если послушать Александра Лукашенко, то у нас улучшается благосостояние народа, страна движется в правильном направлении.

Послушаем тех профсоюзных активистов, кото-

Утверждения Александра Лукашенко

«...Вместе с вами мы можем гордиться тем, что по индексу человеческого развития ООН наша страна сегодня опережает все республики бывшего Советского Союза и большинство стран Восточной Европы».

(Из предвыборной программы А.Г.Лукашенко.)

«Несмотря на крайне огра-

ниченные ресурсные возможности Беларуси, у нас успешно реализуется основная задача — поэтапное повышение жизненного уровня народа. Только за 2001 год реальные денежные доходы населения выросли на 25 процентов, а реальные денежные доходы — более чем на 30 процентов».

(Из выступления А.Г.Лука-

шенко на пленарном заседании постоянно действующего семинара руководящих работников республиканских и местных государственных органов 22 марта 2002 г.)

«Существенно повысились уровень жизни населения. Реальные денежные доходы граждан увеличились к уровню 2000 года на 25 процентов. Вырос по-

купательский спрос. Увеличились объемы розничного товарооборота и платных услуг. Динамично развивается наука, образование, здравоохранение и культура».

(Из послания А.Г.Лукашенко Национальному собранию Республики Беларусь 23 апреля 2002 г.)

Мнение председателя Республиканского совета профсоюза работников радиоэлектронной промышленности Г.Ф.Федынич

Более половины белорусских семей в городах, а на селе — каждая пятая из шести живут ниже прожиточного минимума. Около 85% всех своих расходов белорусские семьи тратят на продовольствие и коммунальные услуги.

Республика Беларусь с большим отрывом продолжает уверенно лидировать среди всех стран Содружества независимых государств по темпам инфляции. За прошлый год потребительские цены взлетели на 34,8% при прогнозе не более 27%.

Квартплата за прошлый год увеличилась более чем в 5 раз, отопление и горячая вода — почти в 2,5 раза. В целом цены на жилищно-коммунальные услуги выросли почти в 3 раза.

За двухкомнатную квартиру средней семье сегодня надо выложить около 70 тысяч рублей в месяц, за трехкомнатную — более 80. По оценке депутатов Национального собрания уже сейчас граждане Республики Беларусь вынуждены оплачивать 62% стоимости коммунальных расходов, хотя в бюджете на 2003 год запланировано — не более 50%.

С 15 января г.г. цены на газ для населения снова выросли почти на 35%, тарифы на электроэнергию — на 37%. В очередной раз повысились оплата за проезд в общественном транспорте.

Повсеместно, во всех регионах страны вводятся платные медицинские услуги, с каждым годом растет число студентов, обучающихся на платной основе. Платные услуги до сих пор не включены в «потребительскую корзину» и, соответственно,

они не принимаются во внимание при решении вопросов о повышении заработной платы, пенсий, стипендий и пособий.

Рост цен и тарифов не сопровождается соответствующим ростом заработной платы. Наоборот, в последнее время правительством и президентом принят ряд решений, направленных на «замораживание» заработной платы в производственной сфере. Это решение о снижении размеров премий с 50 до 30% и надбавок с 30 до 20%, относимых на себестоимость продукции, это отмена механизма корректировки тарифной ставки 1-го разряда на индекс роста потребительских цен и другие.

В результате за январь т.г. средняя заработная плата в промышленности упала на 1,7% при росте цен за этот месяц на 4,3%. В сумме реальное падение доходов составило 6% за один только месяц. И это при том, что уровень заработной платы и так был крайне низким.

При этом правительство заявляет о намерениях повысить возрастную границу ухода на пенсию для женщин до 60 лет, для мужчин — до 63 лет. В то же время продолжительность жизни граждан РБ за последние годы постоянно сокращается. В 1990 году она составляла у женщин 75,6 лет, у мужчин — 66,3 года, в 2001 году снизилась соответственно до 74,5 лет у женщин и до 62,8 лет у мужчин.

Упадок рождаемости. Численность населения нашей республики только за прошлый год сократилась на 52 тысячи человек. Белорусский профсоюз работников радиоэлектронной

промышленности неоднократно обращалась к правительству с конкретными предложениями, направленными на возрождение отрасли и улучшение экономического положения трудящихся, с предложениями о переносе сроков начисления пени за не-

своевременную уплату коммунальных платежей, о недопустимости повышения пенсионного возраста и другими.

К сожалению, большинство предложений остаются без ответа.

Алесь ДРАБЧУК.

Приготовление курицы, международная выставка «Быстро, Пиво, Вино, Напитки», г. Минск, 8 апреля 2003 года. На выставке были представлены пиво, спиртные напитки, оборудование для кафе и ресторанов белорусских, российских, украинских производителей.

Фото IREX/ProMedia.

ПУЛЬС

«Национальный атлас земля Беларусь»

Упершыню выданы «Национальный атлас земля Беларусь» — гэта навукова-інфармацыйны твор, які прадстаўляе ўсе галіны жыцця Беларусі — ад геаграфічнага падавання да міжнародных сувязей. Сёння ярысцэ падымаецца камп'ютэрная версія выдання, а таксама вышліць яго трохтомны варыянт для шырокай публікі. У першы том будуць уключаны матэрыялы па агульнай навуцы, гісторыі і спадчыце, у другі — прамысловасць, сельскагаспадарчы і транспартны, у трэці — па сацыяльных пытаннях.

Марат ГАРАВЫ.

Пакончылі з воўчай зграяй

Каля месяца спатрэбілася паліцэйскаму Талачынскага раёна, каб высачыць і знішчыць вялікую зграю воўкоў, якія нахабна гаспадарылі ў мясцовых лясах, а часам наведваліся на калгасныя фермы і нават у вёскі.

Паліцэйскаму ўдалося ўзяць у аблогу і злабыць 12 воўкоў, сярод якіх былі дзве ваўчыхі і два матэрыялы.

Шэрая драпежнікі паводзілі сябе вельмі хітра. Нібыта ведаючы, што за імі сочаць, яны пастаянна мянялі «дыскацыю», пераходзячы з Талачынскага раёна ў Сенненскі, а з апошняга — у Чашніцкі.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Дырэктар тэхнікума выдавала незаконныя дыпламы

У дачыненні да дырэктара мінскага тэхнікума эканомікі, права і кіравання ўзбуджана крымінальная справа.

Белавочы пра абвешчаны ў тэхнікума ліцэнзіі на арганізацыю спецыяльнасці «правазнаўства», дырэктар займалася незаконнай прадпрыемствам дзейнасцю, якая вырабляла ў прыёме вучняў на гэтую спецыяльнасць і зборанні платы за навучанне.

Для атрымання даходу ад незаконнай прадпрыемства дзейнасці, утойванні незаконнага навучання па спецыяльнасці «правазнаўства» і стварэння бачнасці належнага выхавання сваіх абавязкаў дырэктар незаконна выдавала 40 дыпламаў дзяржаўнага ўзору навучанцам тэхнікума, якія праходзілі навучанне па гэтай спецыяльнасці ў 2000—2002 гадах.

Генадзь ШАРЫПЧІН.

У Баранавічах павялічылася колькасць праблемных сем'яў

За першы квартал гэтага года ў Баранавічах у 2,5 раз у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага павялічылася колькасць праблемных сем'яў.

Абавязка сацыяльнай і матэрыяльнай становішча сем'яў. Бацькі пачынаюць піць, а дзеці застаюцца без нагляду. У выніку такіх паводзіў бацькоў узрасло ў яныста і сярод дзяцей. Прычым большасць правапарушэнняў, якія ўчыняюць падлеткі, робяцца імі ў невяжорчым стане.

Правапарушэнні частей сталі ўчыняць дзяўчынкі. Колькасць непуналетніх правапарушэнцаў павялічылася ў параўнанні з мінулым годам на 11 чалавек, у той час як колькасць правапарушэнцаў-хлопчыкаў зменшылася са 157 да 128 чалавек.

Галіна ЗАГДСКАЯ, БелаПАН.

ЗАКУЛІСSE

Чыноўнікі прагнуць мовы?

Некаторыя высокапастаўленыя чыноўнікі пачалі актыўна вывучаць беларускую мову. Кажуць, што ў недалёкай будучыні асобы з іх нават збіраюцца ініцыяваць правядзенне аднаго з пасяджэнняў Савета міністраў на роднай мове.

Па словах прэс-сакратара прэм'ер-міністра Івана Знаткевіча, саўмянуўшы на радыё заўбедзі адбываліся толькі на рускай мове. Так было і пры Сяргею Лінгу і пры Уладзіміру Ярышчыну. Так ёсць і пры Генадзі Навіцкім.

Дарчым, Генадзь Васільевіч раз-пораз ужывае беларускія словы, аднак цалкам беларускай прамовы ад яго ніколі не чуў. Хаця кажуць, што ў школе па роднай мове ў прэм'ера было выхаванне.

Сяргей Лінгу пра тое, што існуе беларуская мова, заўбедзі нават яго прэс-сакратар. Сяргей Сіпянявіч, разумеючы, што прэм'ер-міністр павінен размаўляць на роднай мове, пасля пераходзіў на яе. Аднак, улічваючы неабатныя спойнікі запас і адсутнасць моўнай практыкі, праз некалькі сказаў пачынаў быць зваротны на рускую.

Беларускую мову з вуснаў імпэрыяліста генадзі Навіцкага прадстаўляў кампані «МТС» на Беларусі Уладзіміра Ярышчына. Яго можна было пачуць толькі ў той перыяд, калі ад усіх жорстка павялічвалі пераходзілі на яе. Аднак, улічваючы неабатныя спойнікі запас і адсутнасць моўнай практыкі, праз некалькі сказаў пачынаў быць зваротны на рускую.

Посетив ОАО «Мозырьск», премьер Г. Новичкий победил гендиректору предприятия М. Литвинову подготовить документ, запрещающий ввоз в Беларусь неочищенной украинской соли. Это заявление, а также другие протекционистские меры, принятые правительством в последнее время, наводят на интересные размышления.

Думається, нікому не надо объяснять, что в основе объединительных процессов, которые сегодня определяют такое явление, как глобализация, лежат экономические, прежде всего, торговые связи.

Исторически первой их формой стала торговля товарами, затем стали торговать транспортными и иными услугами, после — капиталами. Вполне логично все это переросло в хозяйственные связи. Например, европейские купцы, торгующие табаком или чаем, кредитовали владельцев плантаций в южных странах или организовывали фабрики по купке пушнины у туземцев, как это делали американцы на Чукотке. На этой основе складывались международные денежные

и товарные потоки, благодаря которым к нам и по сию пору приходит разный «колониальный товар» и много всего прочего, созданного не только природой, но и техническим гением человечества.

Подчеркнем, что (хотя торговля с туземцами всегда имела свою специфику) связи эти были взаимовыгодными, поэтому контрагенты старались их поддерживать, а против «нарушителей конвенции» применялись самые суровые меры. Вплоть до объявления войны. После окончания военных действий связи эти, как правило, восстанавливались сами по себе. В Европе, например, они стали восстанавливаться буквально на второй день после завершения самой разрушительной в истории человеческой войны. И завершается этот процесс в его современном, «продвинутом» виде в рамках европейской интеграции.

А что происходит у нас, где политики, во-первых, не устали муссировать тему реинтеграции Беларуси и России с учетом опыта Евросоюза, а во-вторых, заявляют о желательности соединения к нему Украины, и в-третьих, декларируют открытость государственного новоборозования для любого, желающего к нему присоединиться государства?

Отвечая своим «антисоляным манифестом» Г. Новичкий фактически признал необходимость применения торговых санкций против южной соседки Беларуси. Разумеется, речь идет всего о «шепотке соли», но это тот самый разрыв еще одной из торгово-хозяйственных связей, которые сложились в прежние времена.

Следовательно, Украина тоже может ответить, а там (покатился ком с горы!) недалеко и до полного свертывания отношений. Ведь и без того, если верить статистике, зафиксированный в прошлом году резкое падение товарооборота, между нашими странами идет необъявленная торговая война.

Дальше — больше. А Лукашенко, посетив БГУ, заявил, что станет называть руководителем, которые отказываются покупать отечественную продукцию, несмотря на то, что она не уступает по цене и качеству импортной.

Кто, какой товаровед станет вскрывать факт такого злоупотребления в каждом конкретном случае? И не получится ли так, что наказывать придется руководителя, который покупает, лопатит, российский станок, зная, что он лучше белорусского, тем самым поддерживая выгоду для его предприятия? «Народно-хозяйственную связь», будет за это наказан? Человеком, который ругает на словах за интеграцию, а на деле ликвидирует ее предпосылки.

Почему слова Лукашенко расходятся с делами? Если отвечать на этот вопрос «в общем и целом», то главная причина — в расхождении целей интеграционной политики с реальными интересами и возможностями его собственного режима. Например, СССР в экономическом смысле можно назвать огромным концерном (Ленин говорил об едином тресте), управляемым из центра. Это была супермонополия, которая преследовала в большей степени политические (обеспечение господства номенклатуры, декорированное под задачу построения коммунизма) цели, чем собственными интересами.

В мужском туалете — три унитаза. Два из них сломаны и не работают еще с советских времен. А с женским туалетом ситуация еще хуже: он открыт для всех посетителей. Фактически он стал городским общественным туалетом. После многих лет такой эксплуатации вид у него соответствующий. Требуется неженская сила духа, чтобы войти в него.

У многих судей телефоны сломаны, да и те периодически отключаются за неуплатой. Еще одна проблема последних лет — отключение знания суда. Если на улице нулевой температур, то в правом крыле суда — 8—12 градусов тепла. В левом крыле знания — положение еще хуже. Каждый решает эту проблему по-своему: кто-то ставит под стул обогреватель, кто-то — надевает под мантию кофту. Но это

все равно не решает проблему холода. Работники болеют, были случаи, когда «скорая помощь» увозила некоторых из них в тяжелом состоянии в больницу — прямо из здания суда.

На неоднократные жалобы в Министерство юстиции Республики Беларусь положительные ответы работники судов так и не дождался. А ведь на судей тоже распространяется законодательство о труде, которое обязывает нанимателя создавать работнику здоровые и безопасные условия труда. Сам собой напрашивается вывод, что белорусские судьи, как ни парадоксально это прозвучит, брошены государством на произвол судьбы.

Евгений ЧЕПУРЫШКИН, председатель Бобруйского отделения РО «Белорусский Хельсинкский комитет».

Конституционный суд меняет практику применения Закона об амнистии

В конце прошлого года Конституционный суд по обращению осужденных и их адвокатов рассмотрел вопрос, связанный с порядком применения отдельных статей Закона от 15 июля 2002 г. «Об амнистии некоторых категорий лиц, совершивших преступления».

В обращениях речь шла о том, чтобы на основании нормы статьи 9 указанного Закона снижался срок лишения свободы на один год независимо от категории совершаемого преступления. На практике применение этой нормы (снижение срока наказания на один год) ставилось в зависимость от времени вынесения приговора — до или после вступления в силу Закона об амнистии: срок наказания уменьшался

на один год, если приговор вынесен до вступления в силу Закона.

Например, два лица в один и тот же день совершили преступления, и уголовные дела в отношении их были возбуждены в одно и то же время, но в отношении одного приговор был вынесен до вступления в силу Закона, а в отношении другого — после. Согласно сложившейся практике, право на снижение срока лишения свободы на один год получало лицо лишь в первом случае, когда приговор вынесен до вступления Закона в силу.

Конституционный суд проанализировав положения названного Закона (в частности, ст. 9, 12, 22 и др.) и пришел к выводу, что следование практике применения Закона «Об амнистии»,

сформированной разъяснением Верховного суда (письмо от 24 июля 2002 г.), создает неравное положение среди лиц, совершивших преступления до дня вступления этого Закона в силу.

В результате обращения Конституционного суда в Палату представителей и внимательного изучения заинтересованными инстанциями аргументов Конституционного суда принято решение изменить ранее сформированную практику и освободить осужденных от наказания частично сроком на один год и в том случае, если приговор вынесен после вступления в силу Закона «Об амнистии» (но при условии, конечно, что преступление совершено до его вступления в силу).

По имеющимся данным, на содержание одного лица в местах лишения свободы государство тратит в год 1,2 млн. рублей. Новый подход позволяет применить закон по отношению к более чем двум тысячам осужденных. Экономия для бюджета составит в год, таким образом, более одного млн. долларов, а осужденные получат шанс скорее выйти на свободу и реабилитировать себя перед обществом.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

По имеющимся данным, на содержание одного лица в местах лишения свободы государство тратит в год 1,2 млн. рублей. Новый подход позволяет применить закон по отношению к более чем двум тысячам осужденных. Экономия для бюджета составит в год, таким образом, более одного млн. долларов, а осужденные получат шанс скорее выйти на свободу и реабилитировать себя перед обществом.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

По имеющимся данным, на содержание одного лица в местах лишения свободы государство тратит в год 1,2 млн. рублей. Новый подход позволяет применить закон по отношению к более чем двум тысячам осужденных. Экономия для бюджета составит в год, таким образом, более одного млн. долларов, а осужденные получат шанс скорее выйти на свободу и реабилитировать себя перед обществом.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

Указанный подход при применении соответствующих положений Закона «Об амнистии» с учетом достаточно суровых мер наказания, предусмотренных в Уголовном кодексе, является свидетельством справедливого разрешения данной проблемы.

ПАМЯТЬ

Не, патрыёты не паміраюць!

5 красавіка родныя, сябры, суверэды развіталіся з дарагім чалавекам — Алегам Іванавічам ТАБОЛАМ. Чалавекам, які быў сапраўдным грамадзянінам і патрыятам.

У яго лёсе, як у людзей, адбывалася трагедыя нашай краіны. Дзяцінства і юнацтва Алега прыпало на час, калі ішоў гвалтоўны вываз сялян на Польшчу і ў Сібір, адбывалася масавая расправа надзвычайных людзей. Хутка — другая сусветная вайна, пачаўся — зноў тыя ж пакуты, той жа ГУЛАГ.

Ці можаў быць і скаршына такому гвалту большайшай улады разумны, годны юнак Алега Табола? Ні! Навучэнец Глыбоцкай педагагічнай, ён разам з аднакурснікам ўступіў у Саюз Беларускіх Патрыятаў (СБП) — маладзёжную арганізацыю, якая ўзнікла ў 1945 годзе ў Глыбоцкім і Пінскавым.

Мэта СБП — гутарачы лепшую, пачаць — ішоў у народ і прапагандаваў беларускую мову, адстойваў акрышце беларускіх школ, падмацаваў нацыянальную свядомасць беларусаў. Алега Іванавіч прыняў тады перад сабой прысягу на аднаўленне Беларусі. Гэтай прысязе ён быў верны да апошняга дня.

За любоў да Радзімы Алега Табола прыняў вялікія пакуты. Усе яны, патрыёты-летуценнікі, былі жорстка пакараныя ў прашах імі была смертная кара і асуджэнне на зняволенне тэрмінам ад 3 да 25 гадоў. Алега, на той час непуналетняму, далі 8 гадоў. На допытках яго даводзілі да страты прытомнасці.

Пасля вызвалення з ГУЛАГа Алега Іванавіча ўладзі не дазволілі жыць на радзіме, і ён вымушаны быў паехаць у Эстонію. «Нячыналіст»... І ўсе дарогі патрыёты былі закрыты. Ён так і не змог атрымаць, як мары,

настаўніцкі дыплом, працаваць па спецыяльнасці, якую жадаў набыць. Але ён не збыў душы ў прыгожым і багатым. Гэтага ў яго ніколі не змог адняць.

Каб заставацца праўдаю, каб заставацца паміж па явянныя заступніцтва ахвяраў беларускай мовы, Алега Іванавіч пасля вяртання ў Беларусь усе гадзі, што былі адпачынку яму Богам, шмат працаваў: адшукваў сваіх жывых і мёртвых братоў і сяброў па пакутах у ГУЛАГа, збіраў успаміны. Ён уваскрэсаў нядаўна гісторыю, аберагаў яе, каб не сталіся пустадоўкі. Ён бізмерна любіў Беларусь, яе людзей, ён любіў.

Яго сэрца душа была перапоўненым дабрацімай і святлом. І нам, яго сябрам, было вельмі ўтульна побач з ім: ён кожнаму імкнуўся дапамагчы, патрыятам, абярэць душэўнымі словамі, развясцілі дасціпным жартам, пачаставалі мякком ад уласных пчолаў. І ўсёй душой і душой даваў, калі камусьці рабілася лягчэй і радасней на сэрцы.

Ён сам быў прыгожым і сэрцам, і заўсёды, ішоў да нас, незвычайны сябра. Ён сёў вакол сябе дабро, і яно не прападале бясследна.

Дзякуй табе, Алега Іванавіч, што ты жыў сярод нас, што жыў дзеля Беларусі. Яна можа нараджацца такім сынам! А мы, хто быў побач, не забудзем цябе.

Зінаіда ТАРАСЕВІЧ,

прэзідэнт ГА «Беларуская асацыяцыя ахвяраў палітычных рэпрэсій».

ГА БНФ Шляхцін заявіў на сходзе, што партыя павінна жыць клопатамі простых людзей, а кожнаму сябра БНФ мусіць стаць сваёй ролю дэпутатам па месцы жыхарства, імкнуцца вырашаць праблемы насельніцтва, аказваць людзям разнаўную дапамогу. Што і казашы, правільна пазнаў!

Пакуль жа адзін толькі напамін пра БНФ дзейнічае на простых людзей, як чаровная ачуна на быка. Ды што там БНФ! У час навінаў выбараў прылінікі кандыдатаў ад улады лёгка «завалілі» прадстаўніцтва дэмакратычных колаў, павялічылі на ўлетках, раскіданых у мікрабелы, што іх кандыдатаў мае адносіны да апазіцыі прэзідэнта.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Марына КОКТЫШ.

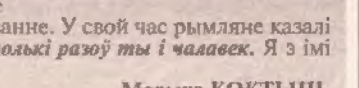
Аляксандр САСНОЎСКІ:

«Колькі моваў ты ведаеш, столькі разоў ты чалавек»

«У сталым узросце я ніколі не вывучаў беларускую мову спецыяльна, бо скончыў школу з беларускай мовай навучаннем, гаварыў былі міністр культуры Аляксандр Сасноўскі. — Беларуская мова для мяне з маленства была натуральнай. Дарчым, як і руская.

Зараз я ніколі не заўважаю, на якой мове чытаю газеты, кнігі. Пераход з рускай мовы на беларускую (ці наадварот) для мяне не складае ніякіх цяжкасцяў.

На мой погляд, не самае галоўнае, на якой мове ты будзеш гаварыць. Сам факт, што ты валодаеш нейкай мовай, дае табе абсалютна іншае святадчуванне. У свой час рымляне казалі: *калькі моваў ты ведаеш, столькі разоў ты і чалавек*. Я з імі цалкам згодны».

Марына КОКТЫШ.

ПАМЯЦЬ

«Жывая я яшчэ сярод жывых...»

Прарочыя словы! Дваццаць год ужо няма сярод нас вялікай беларускай паэткі Ларысы Геніюш, а яе імя, яе слова, яе душа жывыя і ўзнікаюцца ўсё вышэй

Кола сяброў і прыхільнікаў творчасці славян дачкі Беларусі сабралася ў сталічным Доме літаратуры на вечарыне яе памяці. У зале было імят моладзі, якая прайшла ў гэты свет пасля таго, як Ларысы Антонаўны не стала. Але юначыя сорцы цягнуцца да спеўнай, напоеннай сокамі роднай зямлі, адухоўленай высокай любоўю паэзіі. Ім цікава, якой была ў жыцці гэтая незвычайная, мужная і гішчотная жанчына, чыю сілу духу, талент і няўхільнасць мары аб волі, незалежнай Беларусі не зламалі непераложныя пакуты і выпрабаванні.

Народжаная спявачка, яна стала вядомай савецкага ГУЛАГа. У яе вырвалі з рук пяро, далі замест яго кірку і кайло. Яна аплакавала гібель сяброў па няволі і сама не раз глядзела ў вочы смерці. Але знаходзіла сілы не толькі захаваць у сабе чалавеча, а і паэтычны, ратаваць іншы. Яе дабрыва, яе з сэрца ідуць паэтычныя словы, неслі жыццё, вярталі веру знішчэнню і знішчэнню. Яе ж духоўныя пошукі былі — і тады, і кожную хвіліну на доўгім цяжкім шляху — Бацькаўшчына, любі прымеманскі край. Туды ляцела яна збалабелай душой, да зямлякоў звярталася з-пад шытка, з дарогі, «калочым алчешны драм».

Я з вамі ў няволі, я з вамі ўсёжы
У снігах сваіх летучых,
Я з вамі ў кожнай хадзе жыцця,
У кожнай мінуте цягнення.

Такой паўстае маладая паэтка на палатне «Ваша Ларыса Геніюш» Аляксей Марачкіна.

Аб лёсе паэтыкі — лёсе нескранаю душой у цісках таталітарнага рэжыму, аб тым, як ёй жылося пасля вяртання на радзіму, распавядаў на вечарыне тая, каму пашчасціла ведаць Ларысу Антонаўну, суаўрачца з ёю. З іх вышэйшымі ўспамінамі-роздумамі выступілі прыхільніцы з Гродна паэтка Данута Бізюк-Загітэва, наша тэсія з Віліні — колішняя беларуская студэнтка Таццяна Сапач, літаратар Міхась Скобіла і іншыя. І мы нібыта бачылі стары дамок у гарадку Зэльве, дзе, пад пільным вокам КДБ і мясцовых стукачоў, дажывалі свой век Ларыса Антонаўна і яе муж Іван Пятровіч.

Няволь, толькі ў іначай форме, праяўлялася і Няволь насяду, інавола бязістаннага цензуры. Тое галоўнае, чым яна жыла, што насіла ў сэрцы, — ідэя нацыянальнай незалежнасці, бел-чырвона-белы сцяг і Пагоня — усё гэта выкрэслівалася

ся жорсткай рукой ідэалагічных «жэстараў». Яшчэ б: гэтая ўпартая, змяшчальная жанчына лічыла сябе грамадзянкай Беларускай Народнай Рэспублікі! А савецкая грамадзянства так і не прыняла. І ці не таму, хіба і вернутая з ГУЛАГу, яна не была разбіта тая той уладай, якая на доўгія гады кідала яе ў гібельныя пеклы?

Не, цікава «дажыванні» не атрымалася, да яна і не імкнулася да яго. Дамок у маленкім, засадажым кветкамі гарадочку стаў месцам паломніцтва тагачаснай інтэлігенцыі, студэнткі, у якіх абуджаўся нацыянальны адраджэнскі дух. Гасцінная гаспадыня радавалася кожнаму, ад

Толькі ведаю: ў хмарнае сёння
Ці ў наведанае заўтрашняе
Не разлічыш ты, не застанеш,
Не адкінеш з далонь ячэю...

Падзеі: не толькі з апраста-там, а і з намі, сённяшнімі, размаўляе вялікая патрыетка. Нам завяшчае сваю адданасць Беларусі, сваю мужнасць годна жыць дзеля яе, насіць у сваёй душы. Гэтым пацешам была прасякнута размова на вечарыне пра духоўную Мам Беларусі. Як і яе трагічны вершы ў вуснах выхаванцаў рэжысёра Валерыя Мазыньскага, і песні барда Пятра Русава, і вываа аблічча акрысленай паэтыкі работы скульптара Міхася Інькова.

На жал (але не даўна), зэльвенскія ўлады ўсё няк не адважыліся даць згоду на ўстаноўку бюста Ларысы Геніюш на яе малі. Яе сталічныя ўлады не адважыліся шырока і прыгожа ўшанаваць яе памяць. Хіба не сорама, што дзеля вечарыны ў Доме літаратуры, які зараз належыць зусім не літаратарам, а Упраўленню справам прэзідэнта, грамадская аб'яднанні Згуртаванне беларускай культуры «Бацькаўшчына», Гаварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны і культурніцкая камісія Партыі БПФ уключылі зборлі грошы на аплата вершы паэтыкі?

Але, вершы, не за гарамі той час, калі сямья вялікі і прастыжныя залы краіны адчынілі дзверы для высокай паэзіі, якой і зараз поўныя сэрцы многіх нашых суайчыннікаў. І загучыць наўсміх, над апетай паэтыкай зямлэй яе чараўніцы, ласкавы голас (мы чулі яго запіс на вечарыне), яе спавядзе, што «ёсць край азія пады прамяністым небам, засялены снежна-белым туманом», чы дэкарыста, бышам вытанка на краснік красна трапіла проста ў сэрца. І што гэты край — «мой чалавек, цалы свет»!

Так і захацелася пасля вечарыны ўзяць кучэй у рукі томік паэтыкі, што я і зрабіла, вярнуўшыся дамоў.

Дзень памяці Ларысы Геніюш быў адзначаны паўднёвай у Петрапаўлаўскім саборы ў Мінску, манастэрскае ў татры «Зыні» Галіны Дзягалевай, паэтычным сустрэчам у бібліотэках сталіцы і Гродзеншчыны.

Святлана КІМЕНЦЕНКА.

Як трапіць у «каморку»

На мінскіх вуліцах апошнім часам з'явіліся нейкія зялёныя скрынкі з надпісам «Чысты горад». Гэта біяпрыбавы.

Гэтыя прыбавы па баках у пошукх выратавальнай «каморкі патрэбнай» (так называлі прыбавы нашы продкі ў часы Вялікага княства Літоўскага). Дзякуй Богу, доўга шукаць не даводзіцца: зялёны колер адрознае месцазнаходжанне біяпрыбавы.

Гэтыя прыбавы, дзякуючы да яе і бачны на дзяржавы надпіс: «Опустіце жетон».

«Каб вас халера!» — у думках дзяўчыны, а сам ужо шукае бліжэйшы шпак «Беласоюзруку», каб купіць гэты жадааны зялёны жетончык. Добра, калі ты хутка знайдзеш шпак, выпрабуй чару, зноў дзяўчына да прыбавы. Добра, калі яна будзе незанятая.

А калі — не? Прапанава: калі паставілі ў горадзе туалеты, дык прадавайце жетоны не толькі ў шпакі, але і ў кожным магазіне.

Зміцер ЛАДЗЭС.

Беларускія тэнісісты сустрэнуцца з камандай Германіі

Міжнародная тэнісная федэрацыя (ІТФ) правяла жараб'ёўку кваліфікацыйнага раунду Сусветнай групы Кубка Дэвіса. 19-21 верасня зборная Беларусі сустрэнецца ў гасцях з камандай Германіі.

У інтэрв'ю Беларускай тэніснай каманды Сяргей Ціхонін назваў жараб'ёўку не надта удачай. «З асабліва каманд, якія выйшлі ў кваліфікацыйны раунд Сусветнай групы з рэгіянальных зон, толькі мы і Індыя гуляем у гасцях».

Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

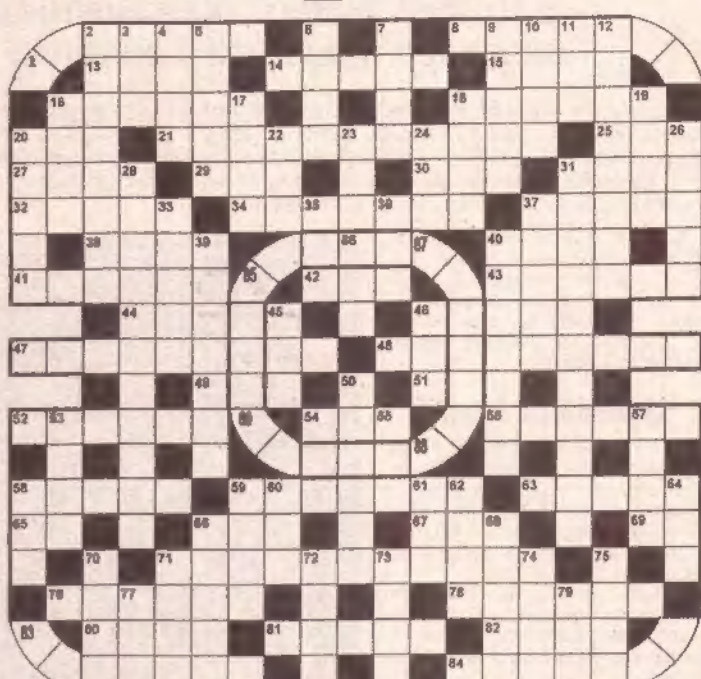
«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

«Аўстрыя, Канада, Тайланд, Марока, Эквадор і Славакія» — прымаючы нядулікай першага асноўнага раунду Сусветнай групы ў сабе дома. Зрэшты, Германія — гэта не самы горшы варыянт, нават на корце суперніцы.

Крыжаванка з чайнвордам

Па гарызанталі: 13. Інфекцыйная хвароба. 14. Дасканаласць, уменства. 15. Дзяржава ў Заходняй Азіі. 16. Сэнс. 18. Любіць. 20. Частка сушы, якая вострым вуглом выходзіць у мора. 21. Рабавладзіцтва. 25. Адназначнае або шматзначнае рэлігіянальнае сямейства бабовых. 27. Электрод з дадатным зарадам. 29. Хвароба раслін, пры якой ненатуральна разрастаюцца тканкі, утвараючы нарасці рознай формы. 30. Учынак, падзея. 31. У хрысціянскай царкве — грабніца, у якой захоўваюцца мошчы святых. 32. Прылада для клявання жупы. 34. Асобнае зерне крупу. 37. Пале, пахнутае на адно лета невясцым з мэтай паліпашэння глебы пад пасев азімых. 38. Гурт, група людзей. 40. Род шматлікаў траў і кустоў сям'і крапівных. 41. Сякучая і калочная халодная зборка з выгнутым лязом, распаўсюджаная ў народы Блізкага і Сярэдняга Усходу. 42. Служба кантролю якасці прадукцыі. 43. Памылка ў пісьмоўным тэкście. 44. Грошы, якія выдаюцца наперад у лік зарплат. 46. Тэатральнае выступленне. 48. Асобная вобласць якой-небудзь навукі, вярхоўнасці. 49. Працэдура па шаблоне. 49. Рак індуэцыі. 51. Адна партыя ў сустрэчы тэнісцата. 52. Нахільная пляцоўка калі ўваходзіць у будынак, якая змяняе лясніцу. 54. У царскай Расіі — вышэйшая Пажарная корпус. 56. Форменная аднабортная куртка са стаячым каўнярам. 58. Нездзяка, нездзяка, нездзяка, звычайна снежная. 59. Невялікая сідэра. 63. Жываца. 65. Сулавая рабочая і вучэбная вясельна-парусная шлопка. 66. Лёгка абутак для спорту з прарызненай тканіны на мяккай рабрыстай гумовай падэшве. 67. Вулкан на востраве Мінданаа. 69. Аліна сотая гектара. 71. Бессаромная жанчына. 76. Адсутнасць сродкаў для жыцця. 78. Цытата. 80. Хуся. 81. Пачаток світанку. 82. Струменьчык чаго-небудзь надкажа на якой-небудзь гаварцы.

насілі электрычнага току. 12. Пісанне ікон як від рэлігійнага жывапісу. 16. Валасік. 17. Верхняя частка галоўкі калены, звычайна ў форме чатырохвугольнай пільты. 18. Кулямётчыца ў атрыдзе Чапаева. 19. Манера пісьма, почырк. 20. Куль. 22. Мера змешчання плошчы ў канцы пахты. 23. Прылада для калання зямлі. 24. Звонне духоўнай асобы. 26. Вялікая сірта саломы, складзеная асобным спосабам для захоўвання пад адкрытым небам. 28. Вучань, які застаўся на другі год у тым самым класе. 31. Занятая фарма на наёмнага экіпажа. 33. Горда на рацэ Опава. 35. Баяны вопіч у час атакі. 36. Зваротнае да суда з патрабаваннем аб абароне грамадзянскай права. 37. Паша. 39. Прадстаўніц першых гісторыкаў, якія тлумачылі рымскія падзеі пагадова. 40. Занятую сеткай абруч авальнай формы з дзяржаннем для гульні ў тэніс. 45. Садружнасць незалежных дзяржаў. 46. Перадача мяча іграку сваёй каманды. 50. Сталая жанчына, звычайна замужняя. 53. Паліва. 54. Ахалка аднародных прадметаў. 55. Тое, што і жыванне. 57. Душапабавы паварот ракі. 58. Вялікіячкі, які ўжываецца гукасперыйна для абавязання брэху сабацанці. 59. Хімічны элемент. 60. Ежа.

Павышэнне і дзе: 1. Разлічэнне з даўгам. 8. Ялавая харова. 83. Ухалыны. 84. Грудзі. Чайнворд: 85. Першая частка складанага слова «аграмаціны». 86. Перагончатыя крылы насякомых з дэклам. 87. Прадстаўнік п'яніцы, які гаварыў на мовах семітычнай сістэмы, вядомых у старажытныя часы ў Сірыі і Месапатаміі. 88. Агародніна расліна сямейства лілейных з ядомымі трубочкамі лістамі. 89. Працаваў дзяўчына са знакамітай беларускай пэні.

Складала Аля ГРУШЭўСКАЯ.

Адказы на крыжаванку, надрукаваную ў №

1. Сажалка. 2. Капсула. 3. Кувада. 4. Кувада. 5. Кавада. 6. Пасадка. 7. Гарбуша. 8. Каманда. 9. Пальвода. 10. Камбула. 11. Плагіат. 12. Камбула.

13. Спальня. 14. Спагада. 15. Крадзеж. 16. Грыльяж. 17. Страх. 18. Студэнт. 19. Секатар. 20. Верабей. 21. Фіранка. 22. Пірагор. 23. Фаланга. 24. Па-

дак. 25. Гутарка. 26. Мурашка. 27. Аметыст. 28. Эмбарга. 29. Біяполе. 30. Містыка. 31. Капсула. 32. Фарпост.

Ольга РОМАНЮК.

Прыкметы паляпшэння надвор'я

Вечер становіцца парывістым. Моцны вецер у часе дажджу. Перад непрыяглым паляпшэннем надвор'я вечар сціхае. На небе з'яўляюцца прасветы паміж воблакамі; з'яўляюцца перыстыя воблакі і да вечара знікаюць. Па ярка блікістым бліскотым небе белымі марскімі вятрамі, асобнымі клубкамі імчаюцца воблакі — у той бок, адкуль дзьме нізавы вецер.

Прыкметы ўстойлівага яснага надвор'я

Ноччу сіха, уздым вецер, да вечара ён сціхае. Да поўдня вечар паварочвае к сонцу, пасля поўдня — супраць сонца. Неба яснае і бязвоблачнае, альбо пакрыта нерухомымі воблакамі высокага яруса, гэтыя воблакі растуць да поўдня. Увесну і ўлетку з'яўляюцца кучавыя воблакі, яны рухаюцца па ветры, да вечара растуць. Дым узнікае ўверх слупам. Зараніца пунсовая ці залатая. Вечарам і ноччу выпадае густая шчодрая роса, раінуца хутка

У часе дажджу з'явілася вясёлая: блікісты колер не густы, затое жоўты велікі яркі. Дождж ідзе пры сонцы. Неба хутка сціхае перад непрыяглым паляпшэннем надвор'я. Сонца весела гуляе на звеставанне (Білагавешчанне — 7 красавіка) — такое ж сонца будзе і на Вялікідзень. Туман узнікае ў лагчынах і далінах. Ціск павышаецца перад непрыяглым паляпшэннем надвор'я.

Прыкметы ўстойлівага яснага надвор'я

Вышыска. Вечарам у лагчынах і нізінах збіраецца туман. Ноччу вялікі мароз, уздым аслабне. Увесну — уздым цёпла; улетку — уздым гарача, ноччу — пражалоднасць; зімою ноччу — мароз, днём ён слабее. Некалькі дзён атмасферны ціск не мяняецца альбо ледзяны павышаецца. Сабраў і ўпарадкаваў Валер САНЬКО, пісьменнік, доктар народнай медыцыны.

11 красавіка

Пятніца
Уш. 6.18 Зах. 20.04
Даж. над 13.46
Першая квадра
10 красавіка

Сяўета спадзіўся 265 год
з часу першых лётальных
звестак (1738) пра
г. н. Клічу

Рэкламу не абавязкова
дастаўляе ў рэдакцыю,
яе можна атрымаць
па адрасу: (017) 206-68-71.
Тэлефон для справок:
(017) 206-69-06.

Пятніца, 11 апреля

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00. Новыя.
06.10, 07.10. Добры ўтро, Беларусь!
08.10 «Лінія зашчыты». Сериал.
09.10 «Тайны Ниро Вульфа». Сериал. 2-я серія.
10.05 Сад мят. Перадача для дачкоў.
10.30 «На перахрестках Еўропы». Нацыянальны тэлевізійны перадачы.
11.10 «Коралева серца». Сериал.
12.15 Добры дзень, Беларусь!
13.05 Гісторыя драмы «Царевін Алексій».
15.15 «Самая плохая вядыма». Сериал для дзяцей.
15.40 5 чад.
15.50 «Эта классика» Молодежный сериал.
16.20 5 х. Інфармацыйно-развлекатэльная праграма для старшэкласнікаў.
17.00 «Тайны Ниро Вульфа». Сериал. 3-я серія.
18.15 «Лінія зашчыты». Сериал.
19.05 Кінопаказ «Полынь — трава горкая».
20.40 Калыбелыня.
21.00 Панорама. Інфармацыйны канал.
21.45 Новыя рэгіёны.
21.55 «Коралева серца». Сериал.
22.50 3 х. Х.
23.15 Трылер «Незабіваема».

ОНТ
08.00, 09.00, 18.00, 20.30, 23.25 Нашы новыя.
08.05 Тэлеканал «Добры ўтро».
09.05 «Земля любові, зямля надзеі».
09.50 Многосерыйны фільм «Другая жыва».
10.45 «Фабрика звезд-2».
11.15 Дзіцый сериал «Танісы».
15.10 «Новы дзень». Ударная сіла.
15.15 «Оружые антытэрора».
15.35 Прыключэнцкі фільм «Юныі Геркулес».
17.05 «Большая стірка» з Андреем Малаховым.
18.10 Юморыстычная праграма «Самі з усімі».
18.40 Док. дэцетыв. «Дэкарацыі для прэстэжана». Дзень 2000 года.
19.05 «Земля любові, зямля надзеі».
20.00 Вечер.
21.00 «Тэлечуд» з Леанідам Якубовічам.
22.05 «Фабрика звезд-2».
23.40 Калыбелыня. «Мой любімы маршані».
01.15 Тота Кутуза, Нахадка Калышова, Лоліта, Ляйла Байкуна, Аль Баню і другія ў канцэрце «Сан-Ремо в Крэме».

РОССИЯ
08.40 Сериал «Тага».
09.40, 18.50 Вести. Дзеючая частка.
10.00, 19.00 Вести.
10.20 В поісках прыключення.
17.50 Анішлаг.
19.30 Местное время.
Вести — Москва.

19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Премьера. Юбілейны канцэрт Міхалы Садокімова «Смех, да і талко»!
21.50 Крымінальная драма «Кідапін».
КУЛЬТУРА
15.35 «Прошлым летом». Короткометражный худ. фильм. Режиссер В. Трегубович.
16.15 «С потолка». Программа О. Басилевич.
16.40 «Дети Третьего Рейха». Док. фильм.
17.15 «Россыя».
17.30 Вести.
17.40 Новыя культуры.
17.55 Понедельные сны.
18.25 Ко Дню космонавтики. «Территория». Док. фильм. Фильм 2-й.
18.50 Ток-шоу «Оркестровая яма». Ведущий А. Варгафтик.
19.30 К 180-летию со дня рождения А.Н. Островского. «Замосковская жемчужина».
20.10 «Таланты и поклонники». Худ. фильм. Режиссер И. Анненский.
21.35 «Линия жизни». Вячеслав Голуниин.
21.50 «Могучие рейнджеры». Телепереда.
22.00 «Новости культуры».
22.25 «Кто там...» Авторская программа В. Верника.
23.50 Программа передач.

10.05 «Национальная безопасность: мертвые души». Расследование НТВ.
13.35 «Адольфер: бестелесие или любовь?» Ток-шоу «Принцип домино».
16.05 «Бандитский Петербург: опер». Сериал.
17.20 Команда.г.
18.00 «Сегодня» с Татьяной Митковой.
18.35 «Свобода слова» с Савиком Шустером.
19.55 Боевик «Осыминожка».
22.30 «Все сразу!» Ночные развлечения.
СТВ+НастВ
05.00 Музыкальный канал.
05.30 «Витальборг».
05.55, 15.55 «Пауэр реинджерс, или Могучие рейнджеры». Телепереда.
06.20, 15.25 «Домик Баттон». Мультсериал.
06.50, 15.00 «Новый экшнмен». Мультсериал.
07.15 «Минусиня. Люди, события, факты». Телепереда.
07.25, 13.30, 16.30, 19.30, 22.55 «24 часа».
07.45 «СТВ-спорт».
07.55 «Звездный час» с Ириной Афанасьевой.
08.00 «Минусиня и минчане».
08.05 «Технология».
08.15 Комедия «Несправедливо обвиненный».
10.15 «Добро пожаловать».
10.25 «Добро пожаловать».
10.35 «Под угрозой 23 с половиной». Док. фильм.
11.00 «Автомобиль».
11